

Schoolondersteuningsprofiel

vso Daaf Geluk 2020 - 2024

vso Daaf Geluk
Plesmanplein 8
2024 HT Haarlem

Administratie
Albert Verwey laan 2
2024 JL Haarlem
(023) 526 16 44
info@vsodaafgeluk.nl
www.vsodaafgeluk.nl

Bestuur
Dunamare Onderwijsgroep
Postbus 4470
2003 EL Haarlem
(023) 530 36 00
info@dunamare.nl
www.dunamare.nl

Samenwerkingsverband vo Zuid-Kennemerland
Postbus 800
2003 RV Haarlem
(023) 54 30 140
info@swv-vo-zk.nl
www.samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl

VOORWOORD	5
1. VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS OP DE VSO DAAF GELUK.....	6
1.1 INLEIDING	6
1.2 MISSIE	6
1.3 VISIE.....	6
1.4 WAT VERSTAAT DE VSO DAAF GELUK ONDER MAATWERK?.....	6
1.5 WAT VERSTAAT DE VSO DAAF GELUK ONDER EEN VEILIG SCHOOLKLIMAAT?	7
2 DOELGROEP.....	8
3 PEDAGOGISCH BELEID / PEDAGOGISCHE ONDERSTEUNING	9
3.1 RELATIE, COMPETENTIE EN AUTONOMIE	9
<i>Relatie 'Ik hoor erbij'</i>	9
<i>Competentie 'Ik kan het'</i>	9
<i>Autonomie 'Ik kan het zelf'</i>	9
<i>Competentievergrotende methodiek</i>	9
3.2 ASS- EN AFGESTEMDE COMMUNICATIE	9
3.3 GROEPSBEGELEIDINGSLESSEN	10
3.4 VANGNET	10
3.5 REACTIEPROCEDURE ONGEWENST GEDRAG	11
3.6 PAUZE.....	11
4 DIDACTISCHE ONDERSTEUNING	12
4.1 GROEPSGROOTTE EN KLASLOKAAL.....	12
4.2 HERKENBARE LESOPBOUW EN BORDGEBRUIK	12
4.3 PLANNEN EN ORGANISEREN.....	12
4.4 DIFFERENTIËREN	12
4.5 DYSLEXIE	13
4.6 DIDACTISCHE TRAININGSLESSEN	13
5 ONDERSTEUNING BIJ OVERSTAP VAN DE BASISCHOOL NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS.....	14
6 ONTWIKKELINGSPERSPECTIEFPLAN – OPP.....	15
6.1 OPP	15
6.2 I-PAS	15
6.3 EVALUATIE OPP MET LEERLING EN OUDERS.....	15
6.4 SAMENWERKING MET LEERLING EN OUDERS – SYSTEEMGERICHTE ONDERSTEUNING.....	15
7 ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR	16
7.1 INDIVIDUELE BEGELEIDINGSGESPREKKEN MET DE MENTOR	16
7.2 ONDERSTEUNING DOOR MENTOREN	16
7.4 VOORTGANGSBESPREKING	16
7.3 EXPERTISE BINNEN DE SCHOOL	16
7.4 ZORGTEAM	16
7.5 MULTIDISCIPLINAIR OVERLEG.....	17
7.6 MELDCODE EN VERWIJSINDEX.....	17
8 LEERLINGVOLGSYSTEEM	18
10 SAMENWERKING MET KETENPARTNERS.....	19
10.1 SAMENWERKINGSVERBAND VO ZUID KENNEMERLAND – ONDERWIJSCONSULENT	19
10.2 SCHOOLARTS.....	19

10.3 SCHOOLMAATSCHAPPELIJK WERK	19
10.4 DIVERSE KETENPARTNERS.....	19
BRONNEN.....	20
BIJLAGEN.....	21
BIJLAGE A.....	21
BIJLAGE B.....	22

Voorwoord

Met de invoering van de Wet Passend Onderwijs zijn scholen vanaf augustus 2014 verplicht om in een schoolondersteuningsprofiel zichtbaar te maken welke extra ondersteuning de school leerlingen kan bieden. Deze extra ondersteuning moet worden aangeboden naast de basisondersteuning. Binnen het samenwerkingsverband vo Zuid-Kennemerland biedt de vso Daaf Geluk een zeer specifiek ondersteuningsaanbod dat in dit document staat beschreven. Een samenvatting van het ondersteuningsprofiel is als bijlage toegevoegd.

Om de leesbaarheid te vergroten, wordt er gesproken over 'hij' waar 'hij of zij' wordt bedoeld en over 'ouders' waar 'ouders en/of verzorgers' wordt bedoeld.

Haarlem, oktober 2020

Mevrouw M.J.M. van den Hoven, directeur
De heer J.A.M. Koopman, zorgcoördinator

ZIJN

*Als je mag zijn wie je bent
Als je kunt zijn wie je bent
Als je bent zoals jij
Dan is het goed*

S. K.

1. Voortgezet Speciaal onderwijs op de Vso Daaf Geluk

1.1 Inleiding

De vso Daaf Geluk is een openbare school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Zij verzorgt onderwijs op vmbo kader- theoretisch niveau, havo niveau aan leerlingen van twaalf t/m twintig jaar die zich (nog) niet goed kunnen ontplooiën in het regulier voortgezet onderwijs. Vanaf 2020 zal ook het vwo niveau worden opgenomen en gefaseerd worden ingevoerd. Het uitstroomprofiel van de vso Daaf Geluk is gericht op het behalen van een diploma dat toegang biedt tot het vervolgonderwijs.

De vso Daaf Geluk is gericht op leerlingen met internaliserende problematiek; vaak angstige leerlingen met naar binnen gericht gedrag. In de praktijk betekent dit dat leerlingen die binnen de doelgroep van de vso Daaf Geluk vallen, behoefte hebben aan een rustige schoolomgeving.

1.2 Missie

De vso Daaf Geluk is een maatwerkschool voor leerlingen met internaliserende problematiek zoals een autismespectrumstoornis en voor leerlingen met angstig en/of teruggetrokken gedrag. Onze school wil haar leerlingen toerusten voor de toekomst. Het doel van hun leren, reikt daarom verder dan het behalen van een diploma.

1.3 Visie

Wij willen de leerlingen niet alleen kennis en vaardigheden laten verwerven, maar dragen er tevens aan bij dat zij zich optimaal kunnen ontplooiën en een plek in de maatschappij kunnen vinden die past bij hun talenten.

De school zet daarbij in op maatwerk, zowel in het leerproces als in de begeleiding en zorg. Hiermee wordt recht gedaan aan de leervraag, de leervoorkeur en de specifieke behoefte aan zorg van de individuele leerling.

Leerlingen en medewerkers voelen zich thuis en veilig, zowel in als rond de school. De school acht dit schoolklimaat als een voorwaarde om haar ambities te bereiken. Het schoolklimaat kenmerkt zich verder door haar grote betrokkenheid bij de leerlingen en medewerkers. De competentievergrotende methodiek (CVM) speelt hierbij een sleutelrol. De CVM wordt nader toegelicht in hoofdstuk 3.

De vso Daaf Geluk maakt deel uit van de Dunamare Onderwijsgroep. Dunamare beleeft haar visie op onderwijs vanuit de volgende kernwaarden: uitdagend, professioneel, ambitieus en inlevend. Deze kernwaarden zijn vervlochten in de visie en de ambitie van de school.

1.4 Wat verstaat de vso Daaf Geluk onder maatwerk?

Naast de ondersteuning die de vso Daaf Geluk biedt, stelt de vso Daaf Geluk voor iedere leerling een individueel ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op dat aansluit bij de ondersteuningsbehoeften van de individuele leerling.

Ondersteuning wordt zoveel mogelijk binnen de groepslessen geboden. Wanneer nodig zal de leerling ook buiten de lessen ondersteuning krijgen van gespecialiseerde medewerkers. Als de expertise voor passende ondersteuning binnen de school niet aanwezig is dan werkt de school samen met ketenpartners die zo mogelijk naar school komen om de ondersteuning te bieden.

Voor een specifieke groep zeer kwetsbare leerlingen waarbij zorg voorliggend is op onderwijs heeft de vso Daaf Geluk een doorstroomklas ingericht, zie bijlage A

1.5 Wat verstaat de Vso Daaf Geluk onder een veilig schoolklimaat?

Een veilig schoolklimaat is voor de vso Daaf Geluk een omgeving waarin leerlingen zich gezien en geaccepteerd voelen door medewerkers en medeleerlingen.

Positieve, eenduidige en voorspelbare communicatie draagt bij aan een veilig schoolklimaat. Alle medewerkers zijn getraind onze leerlingen aan te spreken volgens de competentievergrotende methodiek, zie ook hoofdstuk 3.

In verband met internaliserende problematiek van onze leerlingen streven we naar een rustige sfeer binnen de school. Er wordt in de pauzes toezicht gehouden door medewerkers zodat incidenten snel worden gesignaleerd en er bij conflicten direct naar een oplossing wordt gezocht.

2 Doelgroep

De vso Daaf Geluk is gespecialiseerd in lesgeven aan leerlingen met:

- een stoornis in het autistisch spectrum (ASS) of aan autisme verwant gedrag waarbij voornamelijk sprake is van internaliserend gedrag
- internaliserende problematiek zoals bijvoorbeeld angst, teruggetrokken gedrag of (matig) depressieve klachten
- non verbale leerstoornis (NLD)
- attention deficit disorder (ADD)
- attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) waarbij hyperactiviteit onder controle is
- dyslexie en dyscalculie

Voor toelating op de Vso Daaf Geluk is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Een TLV wordt door het samenwerkingsverband afgegeven wanneer is vastgesteld dat de extra ondersteuningsbehoeften die een kind heeft om op school mee te kunnen komen, niet binnen het regulier onderwijs kunnen worden geboden.

3 Pedagogisch beleid / pedagogische ondersteuning

3.1 Relatie, competentie en autonomie

Relatie, competentie en autonomie zijn drie psychologische basisbehoeften die worden gezien als voorwaarden om optimaal tot leren te kunnen komen.¹ De relatie tussen competentie en autonomie vormen dan ook de basis van de ondersteuning die de vso Daaf Geluk biedt.

Relatie 'Ik hoor erbij'

Relatie omvat voor de Vso Daaf Geluk contact maken en gezien worden; verbondenheid. Voor de doelgroep van de vso Daaf Geluk is contact maken met anderen niet altijd vanzelfsprekend. Het stimuleren van interpersoonlijke competenties van leerlingen is om deze reden één van de speerpunten van de vso Daaf Geluk.

Competentie 'Ik kan het'

Competentie omvat voor de vso Daaf Geluk niet alleen het ontwikkelen van competenties, maar leerlingen ook laten ervaren dat ze competent zijn. Daarom wordt op verschillende manieren nadruk gelegd op gewenst gedrag, zodat leerlingen hun competenties kunnen uitbreiden.

Autonomie 'Ik kan het zelf'

Autonomie betekent voor de vso Daaf Geluk dat de leerlingen leren zelfstandig keuzes te maken en gebruik leren te maken van de mogelijkheden die er zijn. Door leerlingen te leren zelfstandig hulpmiddelen in te zetten, kunnen zij ondanks eventuele beperkingen toch optimaal functioneren. De ondersteuning is gericht op ontwikkeling en niet op afhankelijk maken van begeleiding. De ondersteuning is gericht op de ontwikkeling van zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Competentievergrotende methodiek

CVM wordt ingezet om leerlingen op een concrete en positieve manier aan te spreken op hun gedrag. CVM sluit aan bij de ondersteuningsbehoeften van vso Daaf Geluk leerlingen. Bij voorkomend ongewenst gedrag wordt volgens een vast patroon duidelijk gemaakt welk gedrag in een bepaalde situatie wordt verwacht. De nadruk ligt op het omschrijven van gewenst gedrag, in plaats van ongewenst gedrag af te keuren. Hierdoor is het voor de leerling mogelijk om zijn competenties uit te breiden².

3.2 ASS- en afgestemde communicatie

Medewerkers hebben expertise op het gebied van ASS, dit betekent dat medewerkers extra aandacht hebben voor:

- eenduidig en concreet taalgebruik, waardoor het voor leerlingen duidelijk is wat er van hen wordt verwacht
- begrip voor onmacht in plaats van onwil; respect voor de grenzen die de aanleg aan een leerling stelt
- metacommunicatie, ofwel communicatie verhelderen door: doel van een gesprek benoemen; gespreksregels uitleggen; non-verbale communicatie ondersteunen; emoties

---

¹ Borg & Stevens, 2010; Nelis & Van Sark, 2014

² Theorie achter CVM is het competentiemodel, Slot en Spanjaard, 2009.

en intenties benoemen; dubbelzinnigheden of een grap toelichten; misverstanden repareren.

- rekening houden met extra verwerkingstijd: behoefte aan verwerkingstijd herkennen; gebruik van concrete, eenduidige woorden en korte zinnen; context onderwerp duidelijk weergeven; controleren of een vraag is begrepen; informatie ordenen, bij voorkeur met visuele ondersteuning
- open vragen afstemmen op ASS-behoeften door: starten met een gesloten vraag; gerichte open vragen stellen; W-vragen + H (waar, wanneer, wie, welke, wat, waarom + hoe); doorvragen op feiten; antwoord van de leerling herhalen met aanvulwoord; opties geven; samenvatten; visuele ondersteuning; hun woordenvloed zakelijk onderbreken en het onderwerp opnieuw benoemen.

3.3 Groepsbegeleidingslessen

Tijdens de groepsbegeleidingslessen die door de mentor worden verzorgd, is er aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling, sociale vaardigheden, groepsvorming, burgerschap en loopbaan- oriëntatiebegeleiding (LOB). Methodes die hiervoor worden gebruikt, zijn onder andere: *'Leefstijl'*, *'Tumult'* en *'Keuzedossier'*. Wij passen onze groepsbegeleidingslessen jaarlijks aan naar aanleiding van de resultaten van de gezondheidsmonitor. De gezondheidsmonitor is een digitaal instrument dat door onze leerlingen wordt ingevuld met als doel het in kaart brengen van gezondheid, welzijn en leefstijl van jongeren in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs.

Om de veiligheid op school te vergroten, gelden er duidelijke regels op school. De schoolregels zijn beschreven in het leerlingenreglement dat aan alle leerlingen wordt uitgedeeld. Het leerlingenreglement wordt door de mentor klassikaal besproken tijdens de groepsbegeleidingslessen. Het leerlingreglement is te vinden op de site van de school.

3.4 Vangnet

Het vangnet is een lokaal met werkplekken waar een pedagogisch hulpverlener aanwezig is. Het vangnet kan in verschillende situaties worden gebruikt. Voorbeelden van situaties waarin een leerling een beroep op het vangnet kan doen, zijn: overprikkeling, blokkeren, concentratieproblemen of het vermeiden van drukke groepssituaties.

Van het vangnet gaat een preventieve functie uit en het is bedoeld om leerlingen een veilige haven' te bieden. Het biedt een prikkelarme omgeving waar de leerling zich kan ontspannen, zelfstandig kan werken, of huiswerk kan maken.

Om het onderwijsleerproces zo goed mogelijk doorgang te laten vinden worden de vangnetmomenten zo kort mogelijk gehouden. De pedagogisch hulpverlener van het vangnet probeert de oorzaak van de stress te achterhalen, met als doel de leerling weer snel op de 'rails' te zetten. We streven ernaar de leerling zo snel als mogelijk is in zijn eigen klas terug te krijgen.

Voor sommige leerlingen is het invullen van 'vrije momenten' moeilijk, of veroorzaken de pauzes teveel prikkels en spanning. Het vangnet kan dan, met toestemming van de mentor, ook tijdens tussenuren of pauzes door de leerlingen worden gebruikt.

3.5 Reactieprocedure ongewenst gedrag

Bij ongewenst gedrag is er een vaste reactieprocedure docent handelt volgens deze procedure waardoor leerlingen bij ongewenst gedrag op eenduidige wijze worden benaderd.

De procedure kent de volgende stappen:

1. Aanspreken volgens CVM.
2. Wanneer dit niet het gewenste resultaat heeft: een eerste waarschuwing.
3. Wanneer ook dit niet werkt, krijgt de leerling een time-out en moet hij 5 minuten de klas verlaten. Daarna mag de leerling weer terug in de klas.
4. Blijft het ongewenste gedrag toch aanhouden dan moet de leerling het lokaal verlaten. Hij krijgt werk mee voor resterende lestijd en gaat naar de centrale post waar hij een geel gespreksformulier ("gele brief") krijgt.
5. De leerling vult het gespreksformulier in en blijft de resterende tijd van de les tot vijf minuten voor het einde in de centrale post.
6. Vijf minuten voor het einde van de les gaat de leerling terug naar de les en meldt zich bij de desbetreffende docent waarmee hij een afspraak maakt.
7. Op een later tijdstip bespreken de docent en leerling het incident met behulp van het gespreksformulier

3.6 Pauze

In verband met de recente ontwikkelingen rondom het coronavirus kan in de praktijk anders omgegaan worden met de voorzieningen in de pauzes. In het algemeen geldt het volgende: Onderbouwleerlingen blijven in de pauzes in het schoolgebouw of op het schoolplein. De brugklasleerlingen eten tot aan de herfstvakantie de eerste tien minuten van de middagpauze in het lokaal met hun mentor. Medewerkers houden zowel binnen als buiten toezicht. Er zijn meerdere pauzeplekken op school waardoor leerlingen de keuze hebben om te pauzeren op een stilteplek, een rustige omgeving, of op een plek met meer levendigheid. Bovenbouwleerlingen mogen in de pauze van het plein af.

4 Didactische ondersteuning

4.1 Groepsgrootte en klaslokaal

De lessen in de onderbouw op de vso Daaf Geluk worden aangeboden in klassen tot zestien leerlingen. Door de klassengrootte beperkt te houden is het mogelijk een rustige leeromgeving te bieden en is er ruimte voor individuele ondersteuning. In de bovenbouw zijn dit achttien leerlingen.

Naast een docent is er bij veel lessen ook een pedagogisch hulpverlener in het lokaal aanwezig. Pedagogisch hulpverleners zijn gespecialiseerd in het ondersteunen van leerlingen met ASS en internaliserende problematiek, zoals: (faal)angst, stress, onrustig gedrag, blokkades. Een pedagogisch hulpverlener biedt individuele ondersteuning in de klas. Hierdoor kunnen docenten zich volledig richten op het onderwijsleerproces.

Leerlingen hebben de eerste twee schooljaren zo veel mogelijk les in een eigen lokaal. De eerste twee leerjaren is er in het lokaal een planbord aanwezig waarop het weekrooster wordt weergegeven. Wijzigingen op het rooster worden in magister zichtbaar en zo mogelijk op het planbord in de klas aangegeven en met de leerlingen besproken.

Gedurende het eerste schooljaar hebben leerlingen in het eigen lokaal een ladekast waarin zij hun schoolspullen overzichtelijk kunnen opruimen. Het gebruik van de ladekast wordt in de loop van het eerste jaar afgebouwd, zodat leerlingen vanaf schooljaar twee hun schoolspullen zonder hulp van de ladekast kunnen organiseren.

4.2 Herkenbare lesopbouw en bordgebruik

Informatie wordt door iedere docent op de onderstaande wijze visueel gemaakt:

1. op het linker bord: lesdoelen en inhoud van de les
2. op het midden bord: uitleg van de lesstof
3. op het rechter bord: huiswerk

4.3 Plannen en organiseren

Leren plannen en organiseren is een onderdeel van de groepsbegeleidingslessen. Als blijkt dat een leerling individuele ondersteuning nodig heeft bij plannen en organiseren, wordt onderzocht wie de leerling daarbij kan ondersteunen. Hierbij kan worden gedacht aan ouders, ambulante begeleiders, de huiswerkgelegenheid of externe huiswerkbegeleiding.

4.4 Differentiëren

We streven ernaar onze lessen vorm te geven volgens het directe instructiemodel. We brengen differentiatie aan in de lessen door leerlingen individueel of in kleine groepjes een aangepaste instructie aan te bieden. Daarnaast differentiëren we bijvoorbeeld in tijd, geven we opdrachtvermindering of geven we juist extra opdrachten mee. Onze docenten worden hierin geschoold.

Ook zijn er leerlingen die geen probleem hebben met het niveau van de leerstof, maar wel met de hoeveelheid en het tempo waarin de stof verwerkt moet worden. Leerlingen met een gediagnosticeerde (leer)stoornis, zoals dyslexie, dyscalculie, NLD, ASS, ADD of een angststoornis kunnen in aanmerking komen voor 25% toetstijdverlenging.

Tenslotte wordt er gedifferentieerd op niveau. Leerlingen uit mengklassen krijgen in de onderbouw cijfers op twee niveaus. Aan het eind van klas 2 vmbo wordt bepaald op welk niveau de leerling doorstroomt naar de bovenbouw of dat hij geschakeld wordt.

4.5 Dyslexie

De vso Daaf Geluk heeft een dyslexieprotocol. In dit protocol staat beschreven hoe docenten dyslexie kunnen signaleren, welke stappen ondernomen moeten worden bij vermoedens van dyslexie, welke ondersteuningsmogelijkheden er zijn en hoe de begeleiding van leerlingen met dyslexie op de Vso Daaf Geluk is geregeld. Het dyslexieprotocol is te raadplegen op <http://www.vsodaafgeluk.nl/>

4.6 Didactische trainingslessen

Aan de eerste klassen van het vmbo worden het hele schooljaar twee keer per week diverse trainingslessen aangeboden. De leerlingen vanuit verschillende klassen worden ingedeeld voor trainingslessen die aansluiten bij de extra ondersteuning die ze nodig hebben.

De indeling van deze trainingsgroepen wordt gemaakt op basis van de resultaten van de Cito 0 die aan het begin van het schooljaar wordt afgenomen. Ook de gegevens van de basisschool en observaties van mentoren en vakdocenten spelen een rol bij de indeling. Halverwege het schooljaar vindt er een trainingswissel plaats.

Trainingslessen die aangeboden worden zijn:

1. Nederlands: Begrijpend lezen, Woordenschat, Spelling, Grammatica
2. Engels: Begrijpend lezen, Woordenschat, Spelling, Grammatica
3. Rekenen
4. Studievaardigheden
5. Sociale vaardigheden

5 Ondersteuning bij overstap van de basisschool naar het voortgezet onderwijs

Voor veel leerlingen is de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs een spannende periode. De vso Daaf Geluk ondersteunt de leerlingen bij deze overstap. Deze ondersteuning bestaat onder andere uit:

- zoveel mogelijk lessen in het eigen lokaal
- een pedagogisch hulpverlener is bij veel lessen aanwezig.
- mentor geeft meerdere vakken aan de mentorklas; veel contacturen met mentor en klein docententeam
- duidelijk zichtbaar planbord in het lokaal met daarop het weekrooster in pictogrammen
- weinig roosterwijzigingen; wijzigingen worden direct op het planbord aangepast en met de leerlingen besproken. Bij uitval van een proefwerk wordt duidelijkheid geboden door zo snel mogelijk een nieuw tijdstip te plannen
- de onderbouwklassen kennen geen tussenuren; uitvaluren worden door een docent of een pedagogisch hulpverlener opgevangen
- iedere leerling heeft de gelegenheid een ladeblok bij zijn tafel te gebruiken
- mogelijkheid tot hulp bij het invullen van de schoolagenda
- tot aan de herfstvakantie eten de leerlingen het eerste kwartier van de grote pauze met mentor of pedagogisch hulpverlener in het klaslokaal
- tijdens de hierop volgende schooljaren wordt de aanwezigheid van de pedagogisch hulpverlener in de klas, indien dit mogelijk is, afgebouwd

6 Ontwikkelingsperspectiefplan – OPP

6.1 OPP

In het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) wordt de ontwikkeling van de leerling vastgelegd. Het OPP wordt jaarlijks met de ouders doorgenomen en waar nodig bijgesteld. Voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs dient de school jaarlijks –mede op basis van het OPP- te evalueren of de leerling door/ terug kan stromen naar het reguliere voortgezet onderwijs.

Het OPP dient voor het bijhouden van de ontwikkeling van de leerling. Daarnaast dient het document als verantwoording naar betrokken instanties voor de noodzaak van de financiering die gepaard gaat met de TLV en andere voorzieningen. Het document moet zodoende een transparant document zijn, dat naar het samenwerkingsverband of andere instanties gestuurd kan worden.

Het OPP bestaat uit een aantal verplichte onderdelen, zoals de verwachte uitstroombestemming (MBO/HBO/WO). De onderbouwing voor deze uitstroombestemming is een advies van de basisschool en afhankelijk van de in het OPP beschreven belemmerende en bevorderende factoren. Daarnaast dienen ook de afwijkingen van het (reguliere) onderwijsprogramma en de benodigde begeleiding en ondersteuning te worden opgenomen (de ondersteuningsbehoeften). Tot slot moeten de doelen waaraan gewerkt wordt vermeld staan in het OPP,

Het didactisch en pedagogisch partnerschap met ouders en het eigenaarschap van de leerling zelf zijn van groot belang. Het OPP en de daarin vermelde doelen worden daarom gezamenlijk door de leerling, de ouders en de school opgesteld. Voor het versturen van een OPP wordt altijd toestemming gevraagd aan leerling en ouders. De rol van de mentor met betrekking tot het OPP wordt nader toegelicht in hoofdstuk 7.

6.2 I-Pas

Individuele afspraken worden door de mentor genoteerd op een persoonlijke I-Pas. De leerling moet de I-Pas altijd bij zich hebben, zodat medewerkers kunnen zien welke individuele afspraken er met de leerling zijn gemaakt.

6.3 Evaluatie OPP met leerling en ouders

Ouders van nieuwe leerlingen ontvangen aan het begin van het schooljaar het OPP van hun kind. Leerlingen en ouders die vragen hebben, kunnen tijdens een OPP-avond met de mentor overleggen. Tijdens de rapportavonden kan het OPP ook ter sprake komen. Aan het eind van het schooljaar ontvangen ouders een eindevaluatie van het OPP.

6.4 Samenwerking met leerling en ouders – systeemgerichte ondersteuning

De vso Daaf Geluk werkt systeemgericht. Deze aanpak houdt in dat school, ouders, leerling en externe professionals samenwerken. Dit vraagt om wederzijdse openheid en afstemming tussen school, leerling en ouders. Van de leerling en zijn ouders wordt dan ook verwacht dat zij relevante informatie aan school verstrekken en dat zij samenwerking met externe professionals mogelijk maken.

De vso Daaf Geluk gaat uit van op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met leerling en ouders, waarbij de ervaringsdeskundigheid van leerling en ouders wordt benut.

7 Ondersteuningsstructuur

7.1 Individuele begeleidingsgesprekken met de mentor

De mentor voert structureel individuele begeleidingsgesprekken (IB-gesprekken) met zijn leerlingen. Tijdens deze gesprekken bespreekt de mentor de vorderingen van de leerdoelen met de leerling. Bij het werken aan leerdoelen wordt de leerling gestimuleerd om sterk ontwikkelde vaardigheden en bevorderende factoren in te zetten. Deze positieve aanpak werkt stimulerend en bevordert het zelfvertrouwen van leerlingen.

Als leerdoelen zijn behaald worden nieuwe leerdoelen geformuleerd. Als blijkt dat een leerling meer of gespecialiseerdere ondersteuning nodig heeft dan de mentor kan bieden wordt in overleg met de zorg onderzocht wie deze ondersteuning wél kan bieden.

7.2 Ondersteuning door mentoren

Mentoren hebben wekelijks een overleg met de zorgspecialist die aan de klas verbonden is. Tijdens dit overleg worden zaken besproken die door de mentor van belang worden geacht voor de begeleiding van zijn klas en voor de ondersteuning van individuele leerlingen. Vaste onderdelen van het mentoruur zijn:

- Groepsvorming; interactie binnen de klas
- Stand van zaken rondom de individuele leerling: plaats in de klas, interactie met en positie binnen de groep, didactische vorderingen, OPP van de leerling en contact met de ouders.

7.4 Voortgangsbespreking

Het team heeft vier keer per jaar een voortgangsbespreking waarbij alle leerlingen zowel didactisch als pedagogisch worden besproken. Tijdens deze besprekingen wordt alle relevante informatie gebruikt om tot handelingsafspraken voor het personeel te komen. Aan het eind van het schooljaar volgt een overgangsvergadering.

7.3 Expertise binnen de school

Omdat de vso Daaf Geluk onderwijs verzorgt aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften werken er veel verschillende professionals. Door de diversiteit aan professionals is er binnen de school veel expertise aanwezig over ontwikkelings- (leer)stoornissen en/of ontwikkelings-(leer)problemen. Daarbij zorgen korte lijnen en nauwe samenwerking tussen de medewerkers ervoor dat er optimaal wordt geprofiteerd van de aanwezige kennis en er snel actie ondernomen kan worden als dit nodig is. Daarnaast heeft de vso Daaf Geluk heeft een anti-pestcoördinator en een anti-pestprotocol. Het antipestprotocol is te vinden op de site van de school.

7.4 Zorgteam

Soms is de ondersteuning die een leerling nodig heeft complex van aard. De mentor kan dan, in overleg met de zorgspecialist en teamleider, advies inwinnen bij het zorgteam. De mentor formuleert samen met de zorgspecialist en teamleider een hulpvraag die wordt voorgelegd aan het zorgteam. Ouders worden hiervan in kennis gesteld. Het zorgteam bespreekt de hulpvraag geeft advies. Er wordt een proceseigenaar aangewezen die verantwoordelijk is voor het maken en uitvoeren van een plan van aanpak. Afhankelijk van de ondersteuningsbehoeften kan interne of externe hulp worden ingeroepen. Ouders worden op de hoogte gebracht van de uitkomst van het zorgteamoverleg.

7.5 Multidisciplinair overleg

Bij schooloverstijgende ondersteuningsvragen wordt een multidisciplinair overleg (MDO) belegd. Bij een MDO worden naast de leerling en zijn ouders ook alle bij de zorg betrokken personen uitgenodigd. Tevens is er een onafhankelijke deskundige bij het overleg aanwezig, dit is vaak een onderwijsconsulent van het samenwerkingsverband.

7.6 Meldcode en verwijfsindex

De procedure omtrent vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling zijn, conform de meldcode van de overheid, beschreven in een meldcode die is afgestemd op de situatie van de vso Daaf Geluk.

De vso Daaf Geluk is tevens aangesloten bij de verwijfsindex. De verwijfsindex is een digitaal systeem waarin hulpverleners melding kunnen doen over jongeren met problemen. Zo weten hulpverleners of een kind ook bekend is bij andere instanties.

8 Leerlingvolgsysteem

Leerlingen en ouders kunnen op het leerlingvolgsysteem Magister de volgende informatie raadplegen:

- Behaalde resultaten; cijfers
- Aanwezigheid
- Opgegeven huiswerk
- ELO – elektronische leeromgeving waar leeropdrachten staan

In het leerling volgsysteem (LVS) wordt het ondersteuningsperspectiefplan opgezet. Mentoren nemen dit met leerlingen door, formuleren doelen en evalueren deze met de leerlingen en ouders.

De vso Daaf Geluk registreert incidenten die op school voorvallen in magister. Bij herhaling van problemen wordt er naar een adequate oplossing gezocht.

10 Samenwerking met ketenpartners

10.1 Samenwerkingsverband vo Zuid Kennemerland – onderwijsconsulent

De vso Daaf Geluk is aangesloten bij het samenwerkingsverband vo Zuid Kennemerland. Het samenwerkingsverband maakt beleid en biedt ondersteuning op het gebied van passend onderwijs. Het samenwerkingsverband is tevens verantwoordelijk voor het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV). Tijdens de TLV-procedure werkt de vso Daaf Geluk nauw samen met de onderwijsconsulent van het SWV vo Zuid Kennemerland. Wanneer er vragen zijn omtrent passend onderwijs kan de vso Daaf Geluk een beroep doen op de onderwijsconsulent.

10.2 Schoolarts

De schoolarts onderzoekt alle leerlingen op onze school. Het bezoek aan de schoolarts is verplicht. De leerling wordt door de schoolarts opgeroepen voor een standaard onderzoek. Het zorgteam kan indien nodig een beroep doen op de schoolarts en een leerling voordragen voor een extra bezoek. Ouder(s)/verzorger(s) worden voordien op de hoogte gesteld. De schoolarts geeft de bevindingen door aan school indien dat relevant is voor het onderwijsproces en met toestemming van ouders of de leerling zelf (vanaf zestien jaar). Informatie die relevant is voor de ondersteuning van de leerling wordt opgenomen in het ontwikkelingsperspectiefplan.

10.3 Schoolmaatschappelijk werk

Schoolmaatschappelijk werk kan worden ingeschakeld na bespreking in het zorgteam en na toestemming van directie.

10.4 Diverse ketenpartners

De vso Daaf Geluk heeft korte lijnen met diverse externe hulpverleners om - wanneer dit nodig is - vroegtijdig gespecialiseerde ondersteuning te kunnen inzetten. Dit kan zijn op het gebied van schoolse vaardigheden, werkhouding, gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling, maar bijvoorbeeld ook bij verslavingsproblematiek.

Regelmatig worden er ketenpartners uitgenodigd om voorlichting te geven in de klas of tijdens een thema-ouderavond.

Bronnen

Bors, G. & Stevens, L.

(2010): *De gemotiveerde leerling*

Antwerpen-Apeldoorn: Garant

Nelis, H. & Sark, Y. van (2014):

Motivatie binnenstebuiten

Utrecht: Kosmos Uitgevers

Slot, N.W. & Spanjaard, H.J.M. (2009):

Competentie vergroting in de residentiële jeugdzorg

Amersfoort: ThiemeMeulenhoff

Bijlagen

Bijlage A

De doorstroomklas.

De vso Daaf Geluk heeft een doorstroomklas (DSK).

Deze naam geeft meteen het doel van het aanbod weer: doorstromen naar een bij de leerling passende onderwijsplek binnen de VSO Daaf Geluk (DG). De DSK/DG biedt een flexibel onderwijsaanbod voor leerlingen van middelbare schoolleeftijd met complexe ontwikkelingsproblematiek.

Bij deze leerlingen is schoolgang beperkt mogelijk, waardoor de kans op thuiszitten groot is of waardoor zij tot de groep thuiszitters behoren. Zorg is bij deze leerlingen (deels) voorliggend op onderwijs. Er is bij deze leerlingen sprake van geringe belastbaarheid en/of een gebrek aan schoolse en sociaal-emotionele vaardigheden, waardoor zij momenteel niet in staat zijn om het reguliere VSO-programma van de vso Daaf Geuk te volgen.

Vanuit de DSK wordt een begeleide instroom vormgegeven, waarbij gewerkt wordt met de leermiddelen van onze school.

Bijlage B

Doelgroep	Uitstroomprofiel	Ondersteuning
internaliserende problematiek:	Diplomagericht onderwijs:	Veilig schoolklimaat:
Angst	vmbo-K (economie&ondernemen)	docent en pedagogisch hulpverlener in klas
ASS of aan	vmbo-T	korte lijnen
verwant gedrag	havo	groepen 15 leerlingen
ADD	vwo	gestructureerde, prikkelarme
NLD		leeromgeving
VMBO K/T of	Uitstroomperspectief	eenduidigheid
HAVO of	mbo	CVM-communicatie
VWO advies	hbo	metacommunicatie
leerling heeft een		begrip en aandacht voor eigenheid
TLV		time-out afspraken
		vangnet; rustruimte
		pauzewacht
		overige ondersteuning:
		individueel OPP
		IB-gesprekken groepsbegeleiding
		trainingslessen
		aandacht voor planning visualisatie
		proces gerichte feedback
		huiswerkgelegenheid

Expertise	Ondersteunend personeel	Samenwerking leerling en ouders	Voorbeelden van samenwerking ketenpartners
internaliserende problematiek	zorgcoördinator	evaluatie OPP met leerling en ouders	Bascule
ASS	teamleiders	op overeenstemming gericht overleg	Brijder stichting
NLD	orthopedagoog	leerling en ouders verstrekken relevante informatie aan school	Bureau Halt
Dyslexie	schoolpsycholoog	wederzijdse openheid	Bureau Jeugdzorg
Dyscalculie	contextueel leerlingbegeleider	ervaringsdeskundigheid van ouders wordt benut	Carehouse
CVM	pedagogisch hulpverleners	ouders staan open voor systeemgerichte ondersteuning	CJG-coach
OPP	ambulant begeleiders	ouders maken samenwerking met externe professionals mogelijk	E-motion
pedagogisch handelen	dyslexie deskundigen		Jeugdbescherming
leerstoornissen	remedial teacher		Kenter
opbrengst gericht werken	interne coach voor medewerkers		Leerplicht
differentiatie	vertrouwenspersoon		Lorenzhuis
	rouwverwerkingsdeskundige		Lucertis
	Veiligheidscoördinator		MEE
			Megakids
			Onderwijsconsulent
			Opvoedpoli
			Schoolarts
			Staptoe
			Triversum
			Wijkagent